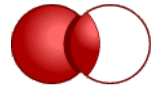

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 009-010-4;6/05

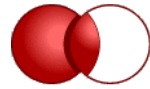
**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
za period 24.07.2001. do 31.12.2004. godine**

TURISTIČKE ZAJEDNICA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, mart 2005. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

MENADŽMENTU
TURISTIČKE ZAJEDNICE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Turističke zajednice Federacije Bosne i Hercegovine**, iskazanih na str. 1 do 20, za period od 24.07.2001. do 31.12.2004.godine. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Turističke zajednice. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH («Službene novine FBiH», br. 48/99), i INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome, ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je, također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja, kao i ocjenu primjene važećih zakonskih propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza, kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. U vezi finansijskih izvještaja Turističke zajednice Federacije Bosne i Hercegovine za period od 24.07.2001. do 31.12.2004. godine, dajemo mišljenje sa rezervom, obzirom da nismo imali dovoljno pouzdanu osnovu da potvrdimo, da finansijski izvještaji Turističke zajednice Federacije Bosne i Hercegovine, daju u ukupnom obimu za revidirani period i po svim značajnim pitanjima, objektivan i istinit prikaz poslovanja tokom navedenih godina i stanja iskazanih na kraju svake od ovih godina.

Mišljenje sa rezervom izražavamo iz sljedećih razloga:

Turistička zajednica je upisana kao strukturna asocijacija – djelatnosti poslovnih udruženja poslodavaca i posluje kao neprofitna organizacija, a značajan dio troškova (reklama i reprezentacija), koje ostvaruje knjigovodstveno se evidentiraju na pozicije, koji bi kod profitnih organizacija bili poresko nepriznati rashodi.

Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine regulisano je, da je predsjednik Turističke zajednice istovremeno i predsjednik Turističkog vijeća,

što je utjecalo da nije u potpunosti izvršeno razgraničenje nadležnosti pojedinih tijela u Turističkoj zajednici.

Nisu uspostavljene računovodstvene politike, koje bi se prilagodile vlastitim potrebama, u dijelu evidentiranja poslovnih promjena za određene aktivnosti iz oblasti turizma, što predstavlja otežavajući faktor prilikom izvještavanja, jer određene vrste rashoda i troškova imaju različit tretman u knjigovodstvenoj evidenciji i finansijskim izvještajima, od onih koji su iskazani u Izvještajima o izvršenju programa rada i finansijskih planova Turističke zajednice.

Ostvarenje prihoda iz godine u godinu znatno je osciliralo iz razloga čestih izmjena zakonskih propisa, u dijelu naplate članarine i boravišne takse, na što menadžment Turističke zajednice nije mogao značajno utjecati. U dijelu (2001. i 2002. godina), kada je ostvaren višak prihoda nad rashodima, isti nije raspoređen u aktivnosti promocije turizma, već je prenesen u naredne godine, koji se iskoristio za pokriće ostvarenog viška rashoda nad приходima u 2003. i 2004. godini. Navedeno dovodi u pitanje opravdanost trošenja naplaćenih sredstava čije su namjene zakonski utvrđene.

Sistem internih kontrola nije uspostavljen u dijelu nadzora i primjene zakonskih propisa u načinu planiranja, trošenja i evidentiranja sredstava, što ukazuje na efikasnost ukupnog upravljanja povjerenom imovinom. Izbor dobavljača za nabavku roba, vršenje usluga i ustupanje radova, u svim slučajevima, nije vršen na transparentan način. Javna sredstva (članarina i boravišna taksa) nisu u cijelosti korištena za namjene utvrđene zakonom. Finansijski planovi i izvještaji o izvršenju istih u svim slučajevima nisu donošeni u zakonski utvrđenim rokovima. Nisu utvrđeni kriteriji za davanje sredstva za turističke, sportske, kulturne, zabavne, ekološke i druge manifestacije i razne doznačene donacije, kao i praćenje namjenskog trošenja istih.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
TURISTIČKE ZAJEDNICE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
za period 24.07.2001. do 31.12.2004. godine

1 UVOD

Turistička zajednica Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Turistička zajednica) osnovana je Odlukom o osnivanju Turističke zajednice Federacije Bosne i Hercegovine na osnivačkoj skupštini, od 23.07.2001. godine. Na osnovu Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine i Pravilnika o obrascima i načinu vođenja Upisnika turističkih zajednica, Turistička zajednica, kao strukturna asocijacija – djelatnosti poslovnih udruženja poslodavaca upisana je u Upisnik Turističkih zajednica u Federalnom ministarstvu trgovine 24.07.2001. godine.

U skladu sa Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Zakon) Turistička zajednica je osnovana radi stvaranja, jačanja i unaprjeđenja turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine, unaprjeđivanja općih uslova boravka turista kroz podizanje kvaliteta turističkih i drugih komplementarnih usluga, očuvanja i stvaranja prepoznatljivog i privlačnog turističkog okruženja i osiguranja turističkog gostoprimstva na području za koje je osnovano; promocije turističkog proizvoda područja za koje je osnovano, u skladu sa sistemom promicanja turizma i njegovim posebnim i općim zadacima od nivoa mjesta, do nivoa Federacije, a radi uključivanja u evropske i svjetske turističke tokove i razvijanja svijesti o važnosti u privrednim društvenim i drugim učincima turizma, te po potrebi i važnosti očuvanja i unaprjeđenja svih elemenata turističkih proizvoda određenog područja, a posebno zaštite okoliša.

Tijela Turističke zajednice su Skupština, Turističko vijeće, Nadzorni odbor i Predsjednik turističke zajednice. Skupština je najviše tijelo upravljanja u turističkoj zajednici i ista: donosi Statut Turističke zajednice i Poslovnik o radu Skupštine; odlučuje o izboru i razrješenju predsjednika turističke zajednice, članova turističkog vijeća i nadzornog odbora; donosi godišnji program rada i godišnje finansijake izvještaje; donosi odluke o ustroju turističkog ureda i prihvata godišnje izvještaje koje podnosi turističko vijeće i nadzorni odbor. Turističko vijeće je izvršeno tijelo skupštine turističke zajednice. Turističko vijeće provodi odluke i zaključke Skupštine zajednice; predlaže Skupštini osnovne smjernice i godišnji program rada i finansijski plan Turističke zajednice; podnosi izvještaj o izvršenju programa rada i finansijskom poslovanju Turističke zajednice; upravlja imovinom i donosi opće akte za stručnu službu Turističke zajednice i imenuje direktora Turističke zajednice. Predsjednika Turističke zajednice bira i razrješava Skupština i isti predstavlja turističku zajednicu. Predsjednik Turističke zajednice je i Predsjednik Turističkog vijeća.

U skladu sa Zakonom, Direktor Turističke zajednice zastupa Turističku zajednicu, organizira i rukovodi radom i poslovanjem ureda, provodi odluke Turističkog vijeća, preuzima sve radnje u ime i za račun Turističke zajednice, i u granicama utvrđenih ovlaštenja odgovoran je za zakonitost rada i djelovanje sistema turističkih zajednica. Za svoj rad odgovara Skupštini, turističkom vijeću i predsjedniku Turističke

 Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH zajednice. Direktor je imenovan 01.08.2002. godine. Do njegovog imenovanja funkciju direktora je obavljao vršilac dužnosti imenovan od strane Turističkog vijeća.

Turistička zajednica ostvaruje prihode od boravišne takse i članarine u skladu sa važećim propisima; iz budžeta općina, kantona i Federacije; zajmova i drugih priloga. Pored navedenih izvora poslovanje i pojedine aktivnosti turističke zajednice mogu se finansirati i dodatnim sredstvima, koja ostvaruju njihovi članovi i druge zainteresirane organizacije.

Federalno ministarstvo trgovine obavlja nadzor nad provođenjem odredaba Zakona.

Na dan 31.12.2004. godine Turistička zajednica je imala 18 uposlenih djelatnika.

Sjedište Turističke zajednice je u Sarajevu u ulici Branilaca grada br. 22 a.

2 PRETHODNA REVIZIJA

Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH prvi put vrši reviziju finansijskih izvještaja Turističke zajednice i istom obuhvata period od osnivanja Turističke zajednice tj. od 24.07.2001. godine do 31.12.2004. godine.

Revizija finansijskih izvještaja za 2001., 2002. i 2003. godinu izvršile su revizorske kuće, angažovane od strane Turističke zajednice.

3 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je, da omogući revizoru da izrazi mišljenje, o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa svom važećom zakonskom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove, da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizijom će se utvrditi: da li su poduzete sve mjere za osiguranje, ubiranje, čuvanje i evidentiranje prihoda, da li su se organi upravljanja i rukovođenja pridržavali zakonskih propisa i instrukcija, da li su isplate rashoda i korištenje prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje.

Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu Turističke zajednice u trošenju javnih sredstava kao i povećanje odgovornosti menadžmenta, da u okviru zakonskih propisa uspješno i efikasno provode postavljene ciljeve. U cilju zaštite imovine i namjenskog trošenja povjerenih sredstva, navedeno je utvrđeno kroz uvid u finansijske izvještaje, sa posebnim osvrtom na prihode i rashode poslovanja.

Revizija, također, uključuje davanje preporuka za dalji rad, koje bi poslužile kao podloga za donošenje pravilnih odluka, u cilju uspostavljanja adekvatnog i efikasnog sistema interne kontrole.

Revizijom je obuhvaćena primjena zakonskih i drugih propisa, organizacija, rukovođenje i upravljanje Turističkom zajednicom, te računovodstveno-finansijsko poslovanje za period od 24.07.2001. godine do 31.12.2004. godine, što uključuje pregled unutarnje organizacije, donošenje planova rada i finansijskih planova, računovodstvenih evidencija, kao i usklađenost istih sa važećom zakonskom regulativom i računovodstvenim standardima, uspostave sistema internih kontrola i načina izvještavanja.

4 NALAZI I PREPORUKE

4.1. Upravljanje i rukovođenje

Organi upravljanja i rukovođenja Turističkom zajednicom su Skupština, Turističko vijeće, predsjednik turističke zajednice i direktor, a njihovo imenovanje, mandat i razrješenje regulisani su Zakonom i Statutom Turističke zajednice.

Sagledavajući prava, dužnosti, obaveze i odgovornosti, koje su utvrđene Zakonom i Statutom, a posebno sagledavajući vršenje prava i dužnosti sa stanovišta upravljanja, provođenja odluka upravnog organa i zastupanja, neophodno je istaći strukturu tijela Turističke zajednice počev od Skupštine zajednice, Turističkog vijeća, Nadzornog odbora i Predsjednika Turističke zajednice.

Analizirajući funkciju Skupštine Turističke zajednice i Turističkog vijeća konstatovano je, da jedno lice vrši predsjedavajuću funkciju ova dva tijela i ujedno predstavlja Turističku zajednicu, te brine o provođenju odluka i zaključaka Skupštine i Turističkog vijeća, a što je regulisano Zakonom. Predsjednik turističke zajednice saziva i predsjedava sjednicama Skupštine, kao najvišeg tijela upravljanja u Zajednici, a istovremeno saziva i predsjedava sjednicama Turističkog vijeća, kao izvršnog tijela Turističke zajednice, što dovodi do sjedinjenja upravljače i izvršne funkcije, a samim tim i pitanje uloge predsjednika i potpredsjednika Skupštine. Pojam predstavljanja u Zakonu i Statutu nije jasno definisan. Statutom definisana ovlaštenja Predsjednika su, da on odlučuje o službenim putovanjima članova Skupštine, Turističkog vijeća i direktora. **Do imenovanja direktora, Predsjednik je bio ovlašten za obavljanje poslova u pravnom prometu, odnosno imao je ovlaštenja direktora i u tom slučaju je došlo do spajanja funkcije upravljanja sa funkcijom rukovođenja.** Imenovanje direktora je izvršeno u 23.01.2002. godine, ali isti je stupio na dužnost 01.08.2002. godine, zbog toga što je od strane federalnog turističko-ugostiteljskog inspektora naloženo da se Odluka o imenovanju direktora stavi van snage, što je i učinjeno 08.04.2002. godine, kada je za vršioca dužnosti direktora imenovan jedan od članova Turističkog vijeća.

Zakonom i Statutom Turističke zajednice je regulisano da Turističko vijeće **predlaže Skupštini osnovne smjernice i godišnje programe rada i finansijske planove Turističke zajednice, zatim podnosi izvještaje o izvršenju programa rada i finansijskog poslovanja, a Skupština donosi godišnje programe rada i godišnje finansijske izvještaje Turističke zajednice i odlučuje o istim. Odluku o usvajanju Prijedloga Programa rada za 2003. godinu umjesto Skupštine donijelo je Turističko vijeće i ista je potpisana od strane Predsjednika Turističke zajednice, koji je ujedno i Predsjednik Turističkog vijeća i predsjedavajući Skupštine.**

Uzimajući u obzir segment djelovanja Zajednice u pogledu, izvršenja programa rada i godišnjeg finansijskog plana, za koje je Skupštini odgovorno Turističko vijeće, utvrđeno je da je nalogodavac za izvršenje navedenog programa rada i finansijskog plana Turističko vijeće - Predsjednik vijeća, koji vrši i funkciju predsjedavajućeg u Skupštine i koji je odgovora Skupštini, kako je naprijed navedeno.

Polazeći od zakonom utvrđenih ovlaštenja i značaja pojedinačnih područja djelovanja Turističkog vijeća, naročito upravljanja imovinom Zajednice, predlaganja Skupštini osnovnih smjernica godišnjeg programa rada i finansijskog plana zajednice, provođenja odluka i zaključaka Skupštine i potpisivanja značajnih odluka i njegove odgovornosti Skupštini, koju saziva i kojom predsjedava predsjednik Turističkog vijeća koji vrši i dužnosti predsjednika Turističke zajednice i predsjedavajućeg Skupštine, potvrđuje vršenje značajnih funkcija od strane jednog te istog lica, što utiče na uspješnost i efikasnost izvršavanja planskih i programskih zadataka.

Zakonom je regulisano da Turistička zajednica ima i Nadzorni odbor koji nadzire poslove Turističke zajednice, materijalno i finansijsko poslovanje i raspolaganje sredstvima i izvršenje i provedbu plana rada i finansijskog plana. O obavljenom nadzoru, nadzorni odbor podnosi pismeni izvještaj Turističkom vijeću i Skupštini. Uloga članova Nadzornog odbora proteže se i na učešće u donošenju poslovnih odluka, koje spadaju u nadležnost organa uprave, kao i učešće u donošenju mjera za prevazilaženje nastalog stanja.

Sve naprijed navedeno inicira na poduzimanje aktivnosti na izmjeni i dopuni zakonskih propisa iz oblasti turizma, u dijelu koji se odnosi na imenovanje upravljačkih i rukovodnih tijela u Turističkoj zajednici.

Potrebno je od strane nadležnih u Turističkoj zajednici pokrenuti inicijativu na izmjeni zakonskih popisa, u smislu razdvajanja funkcije upravljanja, rukovođenja i predstavljanja.

4.2. Menadžment i sistem internih kontrola

Revizijom uočene slabosti, nedostaci i nepravilnosti u poslovanju Turističke zajednice odnose se na sistem upravljanja i rukovođenja, kod razdvajanja nadležnosti i odgovornosti, zatim neadekvatno uspostavljenog sistema internih kontrola u dijelu računovodstvenog evidentiranja, koje se odnosi na način iskazivanja i evidentiranja rashoda i izdataka vezanih za pojedine segmente turističke djelatnosti. Naime, u Turističkoj zajednici nije donesen akt, kojim bi se regulisao i usaglasio način i metodologija izvještavanja o izvršenju godišnjih planova i programa, sa podacima iskazanim u knjigovodstvenoj evidenciji.

Menadžment Turističke zajednice nema uspostavljen adekvatan sistem kontrola, koji se posebno izražen u blagajničkom poslovanju u kontrolama gotovinskih isplata, definisanju pojedinih poslovnih

aktivnosti za koje se vrše gotovinske i bezgotovinske isplate, definisanju analitičkih evidencija za pojedine aktivnosti u oblasti turizma, neadekvatno planiranje po pojedinim aktivnostima iz dijela osnovne djelatnosti i knjigovodstveno evidentiranje tih djelatnosti, nedefinisan način evidentiranja, razvrstavanja i otpisa inventara, uopštenost donesenih odluka za nabavku opreme bez jasno utvrđenih i preciziranih vrste, tipa i cijene nabavljene opreme, nepostojanje utvrđenih kriterija za utrošena sredstva i doznačene donacije za turističke, sportske, kulturne, zabavne, ekološke i druge manifestacije, neracionalne i neefikasno upravljanje povjerenim sredstvima, nepostojanje povratnih informacija o utrošku doniranih sredstava, kao i nepostojanje utvrđene metodologije kod načina izvještavanja.

Pravilnikom o radu i Odlukom o privremenoj sistematizaciji radnih mjesta u Glavnom uredu Turističke zajednice Federacije Bosne i Hercegovine (isto je regulisano Statutom) nisu utvrđene organizacione jedinice, njihov djelokrug rada, raspored poslova i zadataka, organizacija rada, način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti u vršenju poslova i radnih zadataka. Navedenim Pravilnikom, sistematizovano je 27 radnih mjesta, a sa 31.12.2004. godine popunjenost istog je bila 18 uposlenih ili 66,67%. Uposleni osim poslova i radnih zadaca utvrđenih u ugovorima o radu raspoređuju se i na druge poslove i radne zadatke, a prema izjavi nadležnih preraspodjela radnog vremena i poslova uposlenih, vrši se na osnovu usmenih naloga i po «potrebi» posla, bez tačno utvrđenog opisa poslova i radnih zadataka što u pojedinim procesima rada utiče na kvalitet izvršenog posla.

Ministarstvo trgovine je u skladu sa Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine obavlja nadzor nad provođenjem ovog zakona, što znači da bi se isti trebao obavljati u svim segmentima, u što se nismo mogli uvjeriti u toku revizije. U julu mjesecu 2003. godine je došlo do izmjena Zakona, u dijelu koji se odnosi na obavezu dostavljanja programa i izvještaja od strane Turističke zajednice Federalnom ministarstvu trgovine. Iz prezentiranih skupštinskih odluka o usvajanju Izvještaja o radu za 2003. godinu i Programa rada za 2004. godinu, vidljivo je da se istim Turistička zajednica obavezala da će navedene odluke, sa traženim podacima dostaviti Federalnom ministarstvu trgovine, što je u toku 2004. godine i učinjeno i što potvrđuje da je uspostavljen određeni nivo saradnje sa ministarstvom. Međutim kada je u pitanja poboljšanje naplate članarine i boravišne takse nije prezentirana relevantna dokumentacija, koja bi potvrdila da su donesene adekvatne mjere za prevazilaženje utvrđenih problema po pitanju efikasnijeg ubiranja prihoda, a samim tim i unaprijeđenja poslova na promociji turizma.

Računovodstveni sistem predstavlja temeljni osnov za uspostavljanje adekvatnih kontrolnih mehanizama i za pravilno donošenje odluka menadžmenta. Turistička zajednica nema uspostavljen vlastiti računovodstveni sistem i računovodstvene poslove obavlja spoljni saradnik, angažovan po ugovoru o djelu. Računovodstvo Turističke zajednice se vodi po kontnom planu propisanom za neprofitne organizacije, udruženja i udruženja građana. Evidentiranje poslovnih promjena vrši se skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim standardima. Međutim, s obzirom da se radi o specifičnoj djelatnosti, nisu uspostavljene računovodstvene politike, koje bi bile prilagođene vlastitim potrebama, u dijelu evidentiranja poslovnih promjena za određene poslovne aktivnosti iz oblasti turizma, što predstavlja otežavajući faktor prilikom izvještavanja, jer određene vrste rashoda i troškova imaju različit tretman u knjigovodstvenoj evidenciji i finansijskim izvještajima, od onoga koji je iskazan u Izvještajima o izvršenju programa rada i finansijskog plana Turističke zajednice.

Potrebno je uspostaviti sistem internih kontrola, koji će obezbijediti adekvatnu kontrolu blagajničkog poslovanja kod gotovinskih isplata.

Definisati poslovne aktivnosti u oblasti turizma i utvrditi analitičku evidenciju za iste, koje će biti usklađene sa knjigovodstvenim evidencijama, finansijskim planovima i programima rada.

Utvrditi kriterije za utrošak sredstava za turističke, sportske, kulturne, zabavne, ekološke i druge manifestacije i doznačene donacije i upravljanje povjerenim sredstvima svesti u racionalne okvire.

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta tačno definisati opis poslova i radnih zadataka i istim utvrditi ovlaštenja i odgovornosti uposlenih.

Ustrojiti knjigovodstvo u skladu sa vlastitim potrebama i računovodstvene politike uskladiti tako da način knjigovodstvenog evidentiranja odgovara planiranju i izvještavanju pojedinih aktivnosti iz oblasti turističke djelatnosti.

4. 3. Revizija poslovanja za 2001. godinu

4.3.1. Planiranje i izvršenje plana

Program rada za 2001. godinu i finansijski plan su doneseni i usvojeni na Osnivačkoj skupštini dana 23.07.2001. godine i isti su potpisani od strane Predsjednika skupštine imenovanog na osnivačkoj skupštini, koji je istovremeno i predsjednik turističkog vijeća. Navedeni dokumenti nisu sačinjeni od strane Inicijativnog odbora, koje je trebao odobriti Federalni ministar trgovine, kako je utvrđeno Zaključkom ministarstva trgovine, kojim je pokrenut postupak priprema za osnivanje Turističke zajednice FBiH.

Navedenim planom je utvrđeno da odluke o pojedinačnim izdacima, većim od 10.000,00 donosi Turističko vijeće, a odluke o pojedinačnim izdacima manjim od 10.000,00 donosi direktor glavnog ureda, s tim da nije utvrđena gornja granica ovih troškova. S obzirom da u toku 2001. godine nije imenovan direktor glavnog ureda, ovu funkciju je obavljao predsjednik Turističke zajednice, koji je istovremeno i predsjednik Skupštine i predsjednik Turističkog vijeća, a navedeni troškovi u ukupnom iznosu iskazani su 116.015,00 KM i svi su potpisani od strane predsjednika Turističke zajednice/Predsjednika Turističkog vijeća. Postavlja se pitanje opravdanosti, kako donošenja tako i realizacije odluka, čije donošenje se temeljilo na Finansijskom planu za 2001. godinu.

Potrebno je da se prilikom planiranja za pojedine vrste rashoda, za koje se donose pojedinačne odluke, utvrdi maksimalan iznos utroška istih.

4.3.2. Prihodi

Prihodi i primci za 2001. godinu planirani su u iznosu od 705.000,00 KM, a ostvareni su 449.119,00 KM, što je za 36,30% manje od plana. Struktura ostvarenih prihoda sastoji se od naplate članarine Turističkim zajednicama, u iznosu od 407.543,00 KM i prihoda od boravišne takse u iznosu od 41.576,00 KM.

4.3.3. Rashodi

Rashodi su planirani u iznosu od 705.000,00 KM, a realizovani su u iznosu od 270.895,00 KM, što je u odnosu na plan manje za 61,58%.

Višak prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke na kraju 2001. godine ostvaren i iskazan u računovodstvenom iskazu Bilansu uspjeha i Izvještaju o izvršenju finansijskog plana iznosi 178.224,00 KM. Ostvareni višak prihoda nad rashodima nije planiran za korištenje u dalje aktivnosti za promociju turizma na području Federacije, već je uključen u plan naredne godine, kao prenesena sredstva.

Godišnji obračun za 2001. godinu usvojilo je Turističko vijeće 27.02.2002. godine. Izvještaj o radu Turističke zajednice za 2001. godinu usvojila je Skupština Turističke zajednice na sjednici od 26.06.2002. godine. Na istoj sjednici je usvojen i Izvještaj o nadzoru vođenja poslovanja Turističke zajednice i izvršenja i provedbe Programa rada i Finansijskog plana za 2001. godinu, koji je sačinjen od strane Nadzornog odbora 08.05.2002. godine. Struktura iskazanih rashoda (troškova) i izdataka u Izvještaju finansijskog plana Turističke zajednice za 2001. godinu u odnosu na planirane pokazatelje, kao i učešće pojedinih kategorija troškova u ukupnim izdacima prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis (vrsta rashoda)	Planirano	Ostvareno	Index (4/3)x100	% Učešća
1	2	3	4	5	6
1.	Troškovi pripreme i održavanja osnivačke Skupštine	10.000			
2.	Troškovi registracije i upisa u sudski registar	10.000	1.500	15,00	0,57
3.	Naknade članovima turističkog vijeća	65.000	59.540	91,60	22,79
4.	Troškovi privremenog obavljanja poslova glavnog ureda	90.000	43.598	48,44	16,09
5.	Troškovi zakupa i adaptacije poslovnog prostora	30.000	6.690	22,30	2,56
6.	Troškovi pripreme i izrade turističkih prospekata	150.000	66.886	44,59	25,60
7.	Podrška učešća na domaćim i inostranim sajmovima	50.000	17.000	34,00	6,51
8.	Ostali neplanirani ili nedovoljno planirani troškovi	120.000	70.265	58,55	26,90
9.	Ukupno troškovi (od 1 do 8)	605.000	265.479	49,67	98,00
10.	Nabavka opreme za glavni ured	100.000	5.416	5,42	2,00
11	Ukupno rashodi (troškovi) i izdaci	705.000	270.895	38,42	100,00

Iskazani troškovi poslovanja i izdaci u odnosu na planirane manji su za 61,58%, a struktura istih u najvećem iznosu, odnosi se na naknade članovima turističkog vijeća, troškovi pripreme i izrade turističkih prospekata i ostali neplanirani ili nedovoljno planirani troškovi.

Značajan trošak (12,52% od ukupnih troškova) predstavljaju troškovi privremenog obavljanja poslova glavnog ureda i prema obrazloženju odgovornih, visoko učešće istih u ukupnim troškovima je iz razloga što u toku 2001. godine u Turističkoj zajednici nije bilo uposlenih djelatnika. Navedeni izdaci se odnose na izdatke po ugovoru o djelu i autorske honorare koji su isplaćeni gotovinski putem blagajne na osnovu zaključenih ugovora za izradu normativnih i drugih akata (Statut, Poslovnik o radu Skupštine i Turističkog vijeća, Program rada i Finansijski plan za 2001. godinu), vođenje knjigovodstva i drugih materijalno finansijskih poslova, pripreme sjednica Turističkog vijeća, prisustvovanje sjednicama i davanje pravnog mišljenja po pojedinim pitanjima, izrada odluka, zaključaka, rješenja i ugovora, kao i vođenje administrativnih i pravnih poslova za koje se ukaže potreba. Ukupno isplaćeni izdaci po ugovorima o djelu i ugovorima o autorskom honoraru sa pripadajućim porezima, iskazani u knjigovodstvenoj evidenciji iznose 36.904,67 KM. S obzirom da su u toku 2001. godine održane svega dvije sjednice Turističkog vijeća i da su Zaključkom ministarstva trgovine, kojim je pokrenut postupak priprema za osnivanje Turističke zajednice FBiH utvrđeni zadaci Inicijativnog odbora, među kojima je i izrada nacrtu Statuta, postavlja se pitanje opravdanosti isplata po navedenim ugovorima u dijelu, koji se odnose na izradu normativnih akata, i priprema sjednica Turističkog vijeća, pogotovo ako su uzme u obzir da su isplate vršene kontinuirano svakog mjeseca od osnivanja Turističke zajednice, pa do kraja 2001. godine i produžene u prvom polugodištu 2002. godine.

Neplanirani ili nedovoljno planirani izdaci iskazani su u iznosu od 70.265,00 KM i odnose se na izdatke za finansiranje magistarskih radova u iznosu od 15.000,00 KM, izdatke za razne manifestacije, sponzorstva i pomoći (donacije) u iznosu od 52.000,00 KM i izdaci za ekološke akcije za očuvanje životne okoline u iznosu od 3.265,00 KM.

Kod troškova za finansiranje magistarskih radova bitno je napomenuti da je iznos od 15.000,00 KM koji je isplaćen na ime participacije dijela troškova za izradu magistarskih radova, isplaćen gotovinski, putem blagajne za tri predstavnika u Skupštini, po 5.000,00 KM, koji su istovremeno i članovi turističkog vijeća (nisu uposlenici Turističke zajednice), na osnovu opće Odluke koju je donijelo Turističko vijeće u septembru 2001. godine Navedenom odlukom je regulisano **«da će Turistička zajednica finansijski podržavati sve vidove obrazovanja zaposlenika i ostalih subjekata Turističke zajednice Federacije BiH, koja su od direktnog utjecaja i koristi za djelatnost turističkih zajednica»**. Poslije ove Odluke u novembru 2001. godine donesene su pojedinačne odluke o participaciji dijela troškova oko stjecanja naučnog stepena obrazovanja, a da prethodno Turističko vijeće nije raspravljalo **o stvarnoj potrebi za ovim kadrovima, s obzirom na teme finansiranih magistarskih radova**. Također napominjemo da je o navedenom upoznat Nadzorni odbor i da je po istom donio zaključak u smislu da se podržava dalja edukacija kadrova (uposlenika), s tim da se predoče kriteriji za edukaciju i da se izradi pravilnik u vidu kriterija za edukaciju kadrova uposlenika Turističke Zajednice. Po pitanju isplaćenih sredstva Nadzorni odbor nije poduzeo nikakve mjere, s obzirom na način izvršenih isplata (bez prethodno utvrđenih kriterija i sačinjenog plana obrazovanja), iz kojeg bi se mogla vidjeti i stvarna potreba, kako za obrazovanjem kadrova, tako i načinom i vrstom obrazovanja, kao i potrebnim sredstvima za istim. Imajući u vidu da korisnici istih nisu uposlenici turističke zajednice, kao i postojanja stvarne potrebe za ovakvim načinom obrazovanja, postavlja se pitanje opravdanosti navedenih isplata i da li su iste imale pozitivne efekte na turističku djelatnost. S obzirom da je isplata izvršena gotovinski i da uz istu nije priložena relevantna dokumentacija, koja bi potvrdila da su sredstva namjenski utrošena, dovodi u pitanje karakter ovih isplata (da li ista predstavljaju dodatna primanja na koja bi se trebao platiti porez u skladu sa zakonskim propisima).

Izdaci za razne manifestacije (Projekt Omladinske kartice EURO 26; Tavlja-prvenstvo BiH u Konjicu; podrška manifestaciji «Vjenčanje na Vrelu Bosne»; internacionalna Una regata; «Miss BiH za Miss svijeta» i «Etno-fest» Neum 2001) su isplaćeni na osnovu odluka Turističkog vijeća i bez prethodno utvrđenih kriterija. **Navedeni izdaci u Finansijskom planu i Programu rada za 2001. godinu nisu planirani kao posebna kategorija izdataka, već uopšteno kao planirani ili nedovoljno planirani izdaci.**

U strukturi troškova pripreme i izrade turističkih prospekata isplaćen je i izdatak u iznosu od 50.000,00 KM koji se odnosi na učešće u realizaciji projekta «Postaviti BiH na turističku mapu». Sredstva su isplaćena Uredu za koordinaciju i praćenje realizacije projekta «Sarajevo ekonomski region» SERDA na osnovu Odluke donesene od strane Turističkog vijeća. Donošenju Odluke je prethodio dogovor između

predsjednika Turističke zajednice i predstavnika Ureda SERDE i prema istom učešće Turističke zajednice u finansiranju navedenog projekta bi trebalo iznositi 1/10 od ukupnog iznosa. Osim postavljanja BiH na turističku mapu sredstva bi služila i za finansiranje izrade izložbenog prostora za učešće i prezentaciju BiH na turističkim sajamovima 2001/2002. godine. Za realizaciju Odluke bio je zadužen predsjednik Turističke zajednice. Nije prezentiran izvještaj o realizaciji navedenog projekta, koji bi potvrdio da su uplaćena sredstva namjenski utrošena.

Izrada turističko-promocionog filma za Turističku zajednicu iskazana je u strukturi troškova pripreme i izrade turističkih prospekata u iznosu od 9.955,00 KM. Nije prezentiran način izbora dobavljača za vršenje navedene uslugu, što dovodi u pitanje opravdanost izbora istog i racionalnost upravljanja sredstvima turističke zajednice. Kao za ovu, tako i za ugovaranje ostalih usluga i za nabavku robe nije bilo transparentnog odabira istih.

Također je bitno napomenuti da je u knjigovodstvenoj evidenciji na ime troškova reprezentacije iskazan iznos od 20.615,70 KM, koji u ukupnim troškovima učestvuje sa 7,61% i isti nije iskazan kao posebna stavka u Izvještaju o izvršenju finansijskog plana Turističke zajednice, već u kategoriji troškova privremenog obavljanja poslova glavnog ureda. S obzirom da kategorija ovih troškova predstavlja značajan iznos u ukupnim troškovima, za iste nisu donesene pisane procedure o načinu (pravo, kada i ko može koristiti reprezentaciju), iznos do kojeg se može koristiti kao i način iskazivanja iste u finansijskim izvještajima (kada i kojem slučaju predstavljaju reprezentaciju, a kada aktivnost za promociju turizma). Na kategoriji ovih izdataka su evidentirani i troškovi, koji sa aspekta računovodstvenih načela i standarda (nisu potpuni, vjerodostojni, formalno i suštinski ispravni), nisu odobreni od strane odgovornog lica (naredbodavca), kojim bi se potvrdila svrha stvorenog troška, a također po istim, nije podnesen izvještaj koji bi potvrdilo da je usluga ili nabavljena roba i stvarno izvršena i svrha zbog koje je izvršena.

Potrebno je preispitati opravdanost donesenih odluka o participaciji dijela troškova izrade magistarskog rada i po istim poduzeti odgovarajuće mjere, a posebno onih koji nisu uposlenici Turističke zajednice.

Za učešće u finansiranju manifestacija utvrditi kriterije po značajnosti za promociju turizma u Federaciji i iste planirati finansijskim planom, a donesenim pojedinačnim odlukama obavezati korisnike sredstava da dostave izvještaje o namjenskom utrošku odobrenih im sredstava, kako bi se pratila realizacije istih.

Prilikom izbora za značajnije vrste troškova i rashoda za iste donijeti kriterije o izboru.

Evidentiranje poslovnih transakcija vršiti na osnovu ispravne, vjerodostojne i od strane ovlaštene osobe ovjerene dokumentacije.

Regulisati visinu i način korištenja sredstava reprezentacije.

4. 4. Revizija poslovanja za 2002. godinu

Program rada Turističke zajednice Finansijski plan za 2002. godinu donesen je i usvojen od strane Skupštine 26.06.2002. godine. Do donošenja istog 02.04. 2002. godine donesena je Odluka kojom je utvrđene da će se Turistička Zajednica do usvajanja Finansijskog plana za 2002. godinu privremeno finansirati u visini prethodnog kvartala. Navedena odluka je nepotpuna u dijelu koji se odnosi na rok važenja iste.

Usvojenim Programom rada Turističke zajednice utvrđeno je da je jedan od prioritarnih zadataka završiti projekt «Postaviti BiH na turističku mapu», koji je započet u 2001. godini i za koji nije podnesen izvještaj o utrošenim sredstvima u prethodnoj godini.

Finansijske izvještaje za 2002. godinu usvojilo je Turističko vijeće 25.02.2003. godine. **Izvještaj o radu Turističke zajednice za 2002. godinu usvojila ja Skupština Turističke zajednice na sjednici od 27.12.2003. godine.** Na sjednici Nadzornog odbora, koja je održana 05.02.2003. godine usvojen je Zaključak da se uradi Izvještaj o nadzoru vođenja finansijskog poslovanja u Turističkoj zajednici, sa definisanim zadacima i nosiocima aktivnosti, ali bez utvrđenog roka završetka istog i dostavljanja Skupštini. Na sjednici koja je održana 03.09.2003. godine, donesen je Zaključak da se za sljedeću sjednicu Skupštine pripremi Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju 2002. – 2003. godina. **O navedenom Izvještaju**

Skupština Turističke zajednice je raspravljala je 27.12.2003. godine i isti usvojila u predloženom tekstu. Također je raspravljano o razlogu donošenja nerealnih programa i planova prihoda i rashoda koji su prema obrazloženju predsjednika uslovljeni objektivnim okolnostima, zbog čestih izmjena zakonskih propisa. Konkretno mjere i programi za prevazilaženje utvrđenih problema nisu doneseni.

4.4.1. Prihodi i primici

Ukupno ostvareni prihodi i primici u 2002. godini iskazani su u iznosu od 2.122.969 KM, što je u odnosu na planirani iznos od 3.323.000 KM, manje za 36,11 %. Struktura iskazanih prihoda, primitaka i prenesenih više ostvarenih prihoda nad rashodima iz prethodne godine je sljedeća:

Red. br.	Opis	Planirano	Ostvareno	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5
1.	I Prihodi po osnovu članarine	2.434.776	1.819.818	74,74
2.	Prihodi po osnovu boravišne takse	355.000	120.698	34,00
3.	Donacije i ostali prihodi	355.000	4.229	1,19
4.	Svega I	3.144.776	1.944.745	61,84
5.	II Prenesena sredstava iz prethodne godine	178.224	178.224	100,00
6.	Ukupno I + II	3.323.000	2.122.969	63,89

Prihodi po osnovu članarine ostvareni su za 25,26% manje od planiranih iz razloga što je 21.08.2002. godine Vlada Federacije BiH, na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine donijela Uredbu o izmjenama i dopunama uredbe o članarinama u turističkim zajednicama, sa primjenom iste od 01.01.2002. godine. Izmjenama i dopunama Uredbe promijenjena je osnovica za obračun članarine i ista je umjesto ranije osnovice za obračun članarine na ukupan prihod pravnog lica izmijenjena i prešlo se na osnovicu za obračun članarine na ostvarenu dobit u pravnom licu u prethodnom obračunskom periodu.

Prihodi po osnovu boravišne takse u odnosu na plan ostvareni su svega sa 34%, ili za 66% manje od plana. Visinu boravišne takse na prijedlog Federalnog ministra trgovine utvrđuje Vlada Federacije u prvoj polovini tekuće godine za slijedeću godinu u skladu sa Uredbom o boravišnoj taksi. Nadzor nad naplatom i uplatom boravišne takse obavlja turističko-ugostiteljska inspekcija, koja je u sastavu Federalnog ministarstva trgovine i finansijaka policija. Iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi u efikasnost obavljenih poslova nad nadzorom naplate boravišne takse.

S obzirom na Zakon o pripadnosti javnih prihoda i Pravilnik o načinu uplate javnih prihoda budžeta i izvanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije, ne može se potvrditi da su od strane nadležnih poduzimane adekvatne mjere, kako bi se naplata prihoda poboljšala i isti realizovali u planiranim veličinama.

Iznaći mogućnosti saradnje sa nadležnim institucijama i učiniti dodatne napore kako bi naplata prihoda bila efikasnija i kako bi se isti ostvarili u planiranim veličinama.

4.4.2. Rashodi i izdaci

Rashodi su planirani i iznosu od 3.323.000 KM, a realizovani su u iznosu od 1.668.913 KM, što je u odnosu na plan manje za 49,78 %.

Višak prihoda i primitaka na kraju 2002. godine iskazan je u iznosu 468.541 KM.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka u odnosu na planirane sa procentom učešća u ukupnim troškovima prikazana je u slijedećoj tabeli:

Red. br.	Opis (vrsta rashoda)	Planirano	Ostvareno	Index (4/3)x100	% Učešća
1	2	3	4	5	6
1.	Materijali za publikacije i izdavačku djelatnost	465.000	100.308	21,57	6,01
2.	Programom predviđene akcije	332.000	173.708	52,32	10,41
3.	Troškovi energije i komunalne usluge	72.000	8.871	12,32	0,53
4.	Kancelarijski materijal	49.000	37.020	75,56	2,22
5.	Bruto plaće i ostala primanja	180.000	90.647	50,36	5,43
6.	Naknade radnicima za prevoz, topli obrok, regres i osta.	78.000	18.673	23,94	1,12
7.	Dnevnice i putni troškovi	105.000	106.640	101,56	6,39
8.	Vodičke i druge usluge	35.000	12.011	34,32	0,72
9.	PTT troškovi	56.000	19.755	35,28	1,18
10.	Troškovi zakupnine	92.000	67.312	72,08	3,97
11.	Reklama, propagandna aktivnost i reprezentacija	138.000	277.444	201,05	16,62
12.	Nastupi na sajmovima	220.000	123.851	56,30	7,42
13.	Turistički Ured BiH i adaptacije poslovnog prostora	220.000	-	-	-
14.	Autorski honorari i ugovori o djelu	255.000	112.393	60,75	6,73
15.	Tekuće održavanje	44.000	54.071	122,89	3,24
16.	Naknade čl. Turističkog vijeća, Nad. odbora i Skupštine	169.000	107.250	63,46	6,43
17.	Naknade za rad u komisijama	45.000	3.355	7,46	0,20
18.	Ostale neproizvodne usluge i bankarske usluge	180.000	34.305	19,06	2,06
19.	Ostali neplanirani ili nedovoljno planirani troškovi	276.000	70.274	25,81	4,27
20.	Amortizacija	50.000	9.873	19,75	
21	Ukupno troškovi (od 1 do 20)	3.061.000	1.427.761	46,64	84,96
22.	Oprema	262.000	251.054	95,82	15,04
23	Ukupno rashodi (troškovi) i izdaci (20+22)	3.323.000	1.678.815	50,52	100,00

Troškovi za materijal, publikacije i izdavačku djelatnost u Izvještaju o ostvarenim prihodima i rashodima za 2002. godinu iskazani su u iznosu od 100.308,00 KM, a u knjigovodstvenoj evidenciji su evidentirani na poziciji propagandnog materijala, u iznosu od 281.357, 15 KM, što pokazuje da ne postoje razgraničene poslovne aktivnosti turističke djelatnosti iz kojih bi se jasno mogli vidjeti, kojoj vrsti troška određeni izdatak i pripada, kao i planirani i realizovani troškovi i izdaci po pojedinačnim pozicijama (aktivnostima). Prema usmenom obrazloženju odgovornih u Turističkoj zajednici, turističke aktivnosti vezane za promociju turizma je teško razdvojiti i razgraničiti i često se dešava da jedna vrsta troška evidentirana u knjigovodstvenoj evidenciji i finansijskim izvještajima je različito tretirana u izvještajima o poslovanju. Primjera radi izdaci za ugostiteljske usluge prikazane uz putni nalog u zemlji ili inostranstvu, trebali bi se evidentirati na troškove reprezentacije, jer u suštini to i jesu, ali se evidentirane uz putni nalog, kao troškovi na službenom putu i u izvještaju o poslovanju prikazani su na poziciji izdataka za nastup na sajmovima ili na izdacima programom predviđenih akcija. Turističko vijeće je 15.01. 2002. godine donijelo Odluku, kojom će u toku 2002. godine «snositi» dio troškova štampe i izdavanja časopisa «Turist», koji je bio u izdanju Turističke zajednice Kantona Sarajevo, a najviše do 5.000,00 KM po jednom broju. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju u martu mjesecu Turističkoj zajednici Kantona Sarajevo isplaćeno 5.000,00 KM, na ime participacije troškova, a u maju mjesecu je donesena nova Odluka kojom Turistička zajednica FBiH od Turističke zajednice Kantona Sarajevo preuzima izdavaštvo nad navedenim časopisom i narednih mjeseci isti je finansiran u punom iznosu tako da iskazani trošak po ovom osnovu iznosi 74.976,00 KM. U julu mjesecu je štampano 10.000 primjeraka časopisa, u septembru 8.000, a u decembru 6.000, što znači da ne postoje utvrđene procedure po pitanju potrebe, značajnosti i ekonomske opravdanosti, kao ni to o kojoj vrsti i količine izdavačke djelatnosti se radi. Izrada časopisa je povjerena Doo «Muller» Sarajevo bez ugovorenog poslovnog odnosa i izbor navedenog dobavljača nije izvršen na transparentan način **S obzirom da se radi o značajnim sredstvima (ista imaju materijalno značajan utjecaj na finansijske izvještaje), postavlja se pitanje opravdanosti izbora istog u pogledu cijene, kvaliteta i roka obavljenog posla, kao i efikasnosti i ekonomičnosti upravljanja sredstvima Turističke zajednice.**

U okviru ove grupe izdataka je i dio troškova za pokretanje aktivnosti za izradu kataloga «Your next adventure», (25.220,00 KM) sa dodatkom Turističke zajednice FBiH, kao zvaničnog propagandnog materijala te doštampavanje projekata i kataloga od turističkih zajednica kantona. S obzirom na iznos navedenih izdataka, a i to da nije definisan «turistički proizvod Federacije», kako je zacrtano Programom rada za 2002. godinu, niti je urađena strategija turističke ponude i promicanja turizma u FBiH, kao i elaborat

o predloženim smjernicama za izradu realnih i osnovnih programa za aktivnosti Turističke zajednice koji bi stvarno služili svojoj svrsi postavlja se pitanje opravdanosti ovih izdataka.

Programom predviđene akcije iskazane su u iznosu od 173.707,75 KM, i evidentirane su u knjigovodstvu na poziciji Sponzorstva i donacija, što je u odnosu na plan manje za 47,68%. Programom rada Turističke zajednice za 2002. godinu, koji je napominjemo donesen 26.06.2002. godine ove akcije su naznačene opisno bez specificiranih iznosa po manifestacijama, što otežava praćenje planskih veličina. Primjera radi izvod iz Navedenog programa je sljedeći: «Učešće Turističke zajednice Federacije u raznim važnijim turističkim, kulturnim, sportskim, zabavnim i drugim manifestacijama, kao što su Unsko-Sanska regata, Vrelo-Bosanska vjenčanja, Izbor Miss BiH za Miss svijeta, Doček Nove godine na ulicama, Konjičko ljeto, Etno-fest u Neumu, Prvenstvo svijeta u boćanju, bit će sukladno njenim materijalnim i kadrovskim mogućnostima». Osim ovih izdataka, a na osnovu pojedinačnih odluka Turističkog vijeća, na ovoj poziciji su evidentirani i izdaci koji nisu planirani gore navedenim Programom u iznosima i korisnicima, bez utvrđenih kriterija.

U odnosu na usvojeni finansijski plan, troškovi za reklamu, propagandu i reprezentaciju su iskazani u većem iznosu za 101,05% i ako se uzme u obzir da su uz putne naloge u većini slučajeva pravdani i troškovi ugostiteljskih usluga i isti evidentirani na poziciju putnih troškova, onda se iskazani iznos ovih izdataka ne može potvrditi. Također uz račune reprezentacije koji su isplaćivani putem blagajne nije prezentirana specifikacija izvršenih usluga, niti odobrene poslovne aktivnosti od strane nadležnih u Turističkoj zajednici kako bi poslovna transakcija bila potpuna vjerodostojna i ispravna. U evidencijama nije naveden osnov korištenja reprezentacije, kao ni to ko je i zašto učinio određeni trošak. Kada su u pitanju izdaci za reprezentaciju, reklamu i propagandu, isti su i toku 2002. godine evidentirani na različite pozicije (programom predviđene aktivnosti, promocija turizma, učešće na sajmovima), a od strane nadležnih nisu utvrđene pisane procedure iz kojih bi se moglo potvrditi da određeni dio izdataka stvarno i predstavlja aktivnosti u svrhu obavljanja određenih segmenata turističke djelatnosti.

Kao reklamni i propagandni materijal Turistička zajednica je koristila izradu kataloga, postera, cjenovnika hotela, plastificiranih kesa, kalendara, brošura i sl. Svi ovi materijali su rađeni u količinama od 2.500 do 15.000 komada i iste su od strane dobavljača zaprimali uposlenici Turističke zajednice ili radnici angažovani po ugovoru o djelu, a da se dalje za ovaj materijal nije vodila materijalna evidencija i razduženje istog. Prema izjavi ovlaštenih ovi materijali su služili kao reklamni materijal za promociju turističke ponude BiH na sajmovima u zemlji i inostranstvu i dijelili su se gratis, u što se ne možemo uvjeriti, jer za iste nije prezentirana adekvatna i relevantna dokumentacija. Također ne postoje izvještaji o mjestu i načinu raspodjele propagandnog materijala koji su trebali sačiniti promotori istog.

Troškovi zakupnine iskazani su u iznosu od 66.312,00 KM i isti se odnose na participaciju troškova korištenja prostorija biroa Turističke zajednice Kantona Sarajevo na osnovu Odluke Turističkog vijeća (21.631,00 KM), zakup Renta-car auta (7.448,80 KM) i Zakup poslovnog prostora po osnovu Ugovora sačinjenog sa ZOI 84 – Olimpijski centra Sarajevo (36.832,20 KM).

Turističko vijeće je 23.04.2002. godine donijelo Odluku «da se za potrebe Turističke zajednice FBiH zakupi **adekvatan** prostor» Istom Odlukom je Predsjednik Turističke zajednice ovlašten od strane Turističkog vijeća, (koji je istovremeno i predsjednik turističkog vijeća), da vodeći računa o materijalnim mogućnostima i kadrovskim potrebama, realizuje ovu Odluku. Turistička zajednica FBiH kao zakupac 17.10.2002. godine je zaključila dva ugovora sa ZOI 84 – Olimpijski centar Sarajevo kao zakupodavcem za korištenje poslovnog prostora na II i IV spratu poslovne zgrade u ulici Branilaca Sarajeva. Ugovori su zaključeni na 5 godina, sa rokom važenja od 01.10.2002. godine i prema izjavi nadležnih II sprat je koristila Turistička zajednica FBiH, a IV sprat Turistička Zajednica Kantona Sarajevo. **S obzirom na naprijed navedenu Odluku postavlja se pitanje opravdanosti zaključivanja ovih ugovora, imajući u vidu da je zakup ugovoren za dva subjekta, a donesena Odluku o zakupu nalaže zakup adekvatnog prostora za potrebe Turističke zajednice. Izbor zakupodavca je izvršen na netransparentan način.**

Troškovi tekućeg održavanja odnose se na adaptaciju naprijed navedenog poslovnog prostora.

Ostali neplanirani ili nedovoljno planirani troškovi iskazani su u iznosu 71.241,00 KM i odnose se na Učešće i finansiranje podrške za akcije u organizaciji drugih subjekata (43.038,00 KM), troškove rada promotora i ispostava u inostranstvu i poklone i nagrade uposlenim, pravnim i fizičkim licima (23.000,00 KM). Turističko vijeće je 19.12.2002. godine donijelo Odluku da se svim

● Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH

uposlenim Glavnog ureda, uključujući i lice sa kojim je zaključen ugovor o djelu za obavljanje knjigovodstvenih poslova, članovima Turističkog vijeća i nadzornog odbora isplati jednokratni novčani iznos od po 500,00 KM, što ukupno sa porezom na dodatna primanja iznosi 21.000,00 KM.

Naknade za rad u komisijama se odnose na isplate članovima komisije za propise Turističke zajednice, koja je formirana kao stalno radno tijelo Skupštine i sastoji se od četiri spoljna člana i jednog člana uposlenog u turističkoj zajednici. Utvrđena je mjesečna naknada po članu u iznosu 200,00 KM neto i isplata spoljnim članovima se vršila na osnovu odluke, a da sa istim nije zaključen poseban ugovor. S obzirom na mnoge nedorečenosti u Zakonu o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine, u dijelu naplate članarine i kontrolu naplate boravišne takse, koje su se odrazile na uspješnost poslovanja Turističke zajednice i analizom rada ove komisije, nismo se mogli uvjeriti u opravdanost formiranja i isplate naknada članovima za rad u istoj.

Autorski honorari i ugovori o djelu u ukupnim troškovima učestvuju 6,73% i odnose se na isplaćene naknade po ugovorim o djelu i autorskim honorarima. Osim poslova koji su obavljani u 2001. godini ugovori su zaključivani i za sljedeće poslove: prikupljanje informacija, izradu analiza naplaćenih članarina na području Federacije, izradu materijala za sjednice Turističkog vijeća, prekućavanje tekstova i obavljanje administrativnih poslova, kurirskih poslova i poslova kafe kuharice, dekoraciju štanda na sajmovima, vođenje knjigovodstvenih i drugih materijalno finansijskih poslova, čišćenje prostorija lista «Turist», poslovi prevođenja, poslovi na realizaciji projekta «Postaviti BiH na turističku mapu», sekretarski poslovi, stručni poslovi oko pripreme i izdavanja lista «Turist». Isplate naknada za navedene poslove vršene su preko blagajne kontinuirano svakog mjeseca (mjesečni ugovori zavisno od vrste posla su iznosili od 200,00 do 1.000,00 KM). Ugovori su uglavnom zaključivani sa licima koja su u toku 2002. godine primljena u radni odnos u Turističkoj zajednici.

Izdaci za bruto plaće iznose svega 5,43% u odnosu na ukupne troškove turističke zajednice, a uposlenost u odnosu na sistematizovana radna mjesta je 66,67%. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju nismo se mogli uvjeriti da je evidencija o prisutnosti na poslu usklađena sa Pravilnikom o radu, koji je usvojila Skupština Turističke zajednice i da ista odgovara provedenom vremenu na poslu. Naime navedenim Pravilnikom je regulisano da puno radno vrijeme iznosi 40 sati sedmično i da radna sedmica traje 5 radnih dana, na osnovu čega su zaključivani i pojedinačni ugovori o radu sa uposlenim. Istim pravilnikom je regulisano **da zaposlenik ima pravo na naknadu za ishranu u toku rada za dane provedene na radu**. Obračun i isplata naknade za ishranu u toku rada se vršila za 6, umjesto za 5 radnih dana i ista u knjigovodstveno evidenciji je iskazana 14.287,80 KM, što se od strane revizorskog tima ne može potvrditi.

Ovakav način obračuna i isplate toplog obroka povećava ukupne troškove i izdatke, a samim tim utiče i na ukupno iskazane rezultate poslovanja.

Dnevnice i putni troškovi u zemlji i inostranstvu iskazani su u iznosu od 106.640,00 KM. Zakup Rent-car u knjigovodstvenoj evidenciji je iskazan u iznosu od 7.448,00 i odnosi se također na troškove službenog puta u zemlji i inostranstvu, a isti je u Izvještaju o izvršenju finansijskog plana iskazan na poziciji ostalih neplaniranih ili nedovoljno planiranih troškova, što još jednom ukazuje na nemogućnost potvrđivanja izdataka iskazanih na pojedinim pozicijama, jer su različito iskazane u knjigovodstvenoj evidenciji i evidenciji u Izvještaju o izvršenju finansijskog plana. Statutom Turističke zajednice Predsjedniku su data ovlaštenja da donosi odluke o službenom putovanju za članove Turističkog vijeća i Nadzornog odbora. Pravilnikom o radu je regulisano da odluke o službenim putovanjima donosi Predsjednik, što potvrđuje neusklađenost akata sa Statutom i Zakonom. Prethodno je obrazlagano o značajnim iznosima isplaćenih naknada za po osnovu ugovora o djelu i naknada članovima komisija za propise, što još jednom potvrđuje da se preispita opravdanost zaključivanja navedenih ugovora, imenovanja komisija i isplata naknada po istim.

Potrebno je preispitati opravdanost formiranja komisije za propise Turističke zajednice i izvršiti analizu njenog rada, sa preuzimanjem adekvatnih mjera.

Potrebno ja da se evidencija prisutnosti uposlenih uskladi sa važećim aktima Turističke zajednice i zakonskim propisima i da se isplate naknada usklade sa stvarnim prisustvom na poslu.

Izbor dobavljača za nabavku roba, vršenje usluga i ustupanje radova, u svim slučajevima vršiti na transparentan način.

4.4.3. Stanje imovine, novčanih sredstva i obaveza

U toku 2002. godine izvršena je nabavka stalnih sredstva u iznosu 251.054,00 KM, od čega se na nabavku automobila odnosi 86.685,56 KM, koji nisu nabavljeni u skladu sa odlukom Turističkog vijeća u dijelu cijene i tima nabavljenih automobila, što dovodi u pitanje opravdanost ovakve nabavke. Ostali dio nabavki odnosi se na računsku opremu u iznosu od 94.237,30 KM, kancelarijski namještaj 74.124,24 KM i telefonska centrala sa priključcima telefona 21.341,46 KM. Uzimajući u obzir materijalnu značajnost utrošenih sredstava za navedene nabavke, iste nisu izvršene na transparentan način, koja se trebala primjenjivati jer se radi o javnim sredstvima, za koje su zakonski utvrđene namjene.

Potrebno ja da se preispita opravdanost izvršenih nabavki stalnih sredstava i da se po istim poduzmu odgovarajuće mjere, a da se prilikom svaka naredne nabavke poštuje Uredba o postupku nabavke roba, usluga i ustupanje radova.

4.5. Revizija poslovanja za 2003. godinu

Program rada Turističke zajednice i Finansijski plan za 2003. godinu donesen je i usvojen od strane Turističkog vijeća 07.12.2002. godine.

Turističko vijeće na sjednici održanoj 25.03.2004. godine usvojilo je godišnji obračun za 2003. godinu sa ostvarenjem rezultata poslovanja prema računovodstvenom iskazu Bilansa uspjeha na dan 31.12.2003. godine, sa iskazanim prihodima u iznosu od 672.172,00 KM, rashodima u iznosu od 1.382.243,00 KM i ostvarenim viškom rashoda nad prihodima u iznosu od 710.071,00 KM. Izvještaj o ostvarenju finansijskog plana nije sačinjen na osnovu navedenog iskaza i podataka iskazanim u knjigovodstvenoj evidenciji, pa su rashodi i izdaci iskazani u manjem iznosu za 253.634,00 KM. U navedenom Izvještaju uopće nije iskazan ostvareni višak rashoda nad prihodima, već je isti djelimično i nejasno obrazložen u stvorenim, a neizmirenim obavezama prema dobavljačima i za obračunate a neizmirene plaće u 2003. godini.

Skupština Turističke zajednice, na sjednici održanoj 23.04.2004. godine usvojila je Izvještaj o ostvarenim prihodima i rashodima za 2003. godinu u tekstu kako je predložilo i podnijelo Turističko vijeće. Na istoj sjednici usvojen je i Izvještaj o nadzoru vođenje poslovanja Turističke zajednice za 2003. godinu i Izvršenje i provedbe Programa rada i Finansijskog plana za 2003. godinu, a da po pitanju ostvarenog viška rashoda nad prihodima nije uopće raspravljano, niti su utvrđene mjere za prevazilaženje nastalog stanja.

Jedna od obaveza Turističke zajednice, utvrđenih Programom rada za 2003. godinu, a u skladu sa Pravilnikom o prijavi i odjavi gostiju u smještajnim kapacitetima je i vođenje evidencije o broju turista i ostvarenom broju noćenja na području Federacije, kako je to regulisano objavljenim propisom, te u vezi s tim davanje periodičnih podataka o stepenu iskorištenosti kapaciteta za potrebe Vijeća i drugih nadležnih državnih organa.

Navedenim Programom rada također, jedan od prioritetnih zadataka bio je završiti projekt «Postaviti BiH na turističku mapu», i definisati turistički proizvod BiH, koji je započeo u 2001. godini i za koji je u Izvještaju o radu Turističke zajednice FBiH za 2003. godinu podnesen uopćeni izvještaj, a koji prema obrazloženju nadležnih, u stvari u svim segmentima djelovanja predstavlja turistički proizvod i neprekidan je i kontinuiran proces.

4.5.1. Prihodi i primici

Ukupno ostvareni prihodi i primici u 2003. godini iskazani u računovodstvenom iskazu Bilans uspjeha i Izvještaju o izvršenju finansijskog plana su 672.172,00 KM, što je u odnosu na planirani iznos, manje za 33,10 %.

Struktura iskazanih prihoda, primitaka, u odnosu na planirane i prenesenih više ostvarenih prihoda nad rashodima iz prethodne godine je sljedeća:

Red. br.	Opis	Planirano	Izmjene i dopune plana	Ostvareno	Index (5/4)x100
1	2	3	4	5	6
1.	I Prihodi po osnovu članarine	2.090.000	850.000	564.447	66,41
2.	Prihodi po osnovu boravišne takse	500.000	150.000	103.200	68,80
3.	Donacije i ostali prihodi	6.000	4.783	4.525	94,61
4.	Svega I	2.596.000	1.004.783	672.172	66,90
5.	II Prenesena sreds. iz prethodne god.	600.000	454.027	468.541	103,20
6.	Ukupno I i II	3.196.000	1.458.810	1.140.713	78,19

U strukturi ostvarenih prihoda članarina turističkim zajednicama učestvuje sa 83,97%, dok boravišna taksa učestvuje sa 15,35%. Na ostale prihoda otpada svega 0,68%.

Pad ostvarenja prihoda, nadležni u Turističkoj zajednici obrazlažu izmjenom zakonskih propisa (obrazloženi u prethodnom dijelu izvještaja), koji kontinuirano imaju negativan utjecaj na ostvarenje planiranih prihoda. Prema njihovom obrazloženju zabrinjavajuće je smanjenje prihoda po osnovu boravišne takse, pogotovu ako se uzme u obzir činjenica da broj noćenja u Federaciji konstantno raste. Programom rada Turističke zajednice za 2003. godinu, jedan od zadataka iste bio je, da se u skladu sa Pravilnikom o prijavi i odjavi gostiju u smještajnim kapacitetima vode evidencije o broju turista i ostvarenom broju noćenja na području Federacije. U navedeno se nismo mogli uvjeriti, jer u Izvještaju o radu turističkih zajednica na području Federacije BiH sa finansijskim izvještajima za 2003. godinu, koji je sačinjen u maju 2004. godine od strane direktora Turističke zajednice Federacije BiH stoji da «Prikupljanje izvještaja o ostvarenim noćenjima od kantonalnih turističkih zajednica pokrenuto je u izvještajnom periodu, prilikom čega ovo pitanje nije u potpunosti realizirano, a aktivnosti o objedinjavanju mjesečnih izvještaja su u toku i predstavljat će osnovni parametar efikasnosti djelovanja turističkih zajednica kantona i Federacije». U Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o turističkim zajednicama i unaprjeđenju turizma u FBiH jasno stoji da «Turistička zajednica Federacije **nadzire rad kantonalnih turističkih zajednica i ima ovlaštenje da nametne sankcije ako kantonalne turističke zajednice ne rade u skladu sa ciljevima i zadacima navedenim u statutima turističkih zajednica kantona**». Iz naprijed navedenog proizilazi da od strane nadležnih, kako u Turističkoj zajednici Federacije, tako i turističkim zajednicama kantona nisu poduzimane adekvatne mjere, kako bi navedeni poslovi bili i obavljani i kako bi se poboljšala naplata boravišne takse i ostvarenje planiranih prihoda po istoj.

Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila, da su od strane nadležnih u Turističkoj zajednici Federacije poduzete odgovarajuće mjere za rješavanje ovoga problema, s tim da je u toku revizije od strane nadležnih dato obrazloženje da se kontinuirano radi na ovim aktivnostima.

Potrebno je da se od strane nadležnih u Turističkoj zajednici osigura adekvatan nadzor nad radom turističkih zajednica kantona u dijelu zakonskih ovlaštenja, koja se odnose na vođenja evidencije o broju turista i ostvarenom broju noćenja na teritoriji Federacije.

4.5.2. Rashodi

U Izvještaju o ostvarenim prihodima i rashodima Turističke zajednice FBiH za 2003. godinu, koji je Turističko vijeće usvojilo 25.03.2004. godine, realizovani rashodi su iskazani u iznosu od 1.128.609 KM, a, što je u odnosu na planirani iznosu od 1.458.810 KM manje za 22,63 %. Bitno je napomenuti da se navedeni pokazatelji razlikuju od pokazatelja iskazanih u knjigovodstvenoj evidenciji i isti su manje iskazani za 253.634,00 KM, a prema obrazloženju datom u Izvještaju odnose se na stvorene a neizmirene obaveze u toku 2003. godine.

Na kraju 2003. godine ostvaren je višak rashoda i izdataka nad prihodima i primicima u iznosu od 710.071,00 KM i isti je djelimično pokriven iz ostvarenog viška prihoda nad rashodima u ranijim godinama.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka u Izvještaju o izvršenju finansijskog plana za 2003. godinu odnosu na planirane sa procentom učešća u ukupnim rashodima i izdacima prikazana je u sljedećoj tabeli:

Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH

Red. br.	Opis (vrsta rashoda)	Planirano	Izmjene i dopune plana	Ostvareno	Index (5/4)x100	% Učešća
1	2	3	4	5	6	7
1.	Programom predviđene aktivnosti	350.000	20.000	8.702	43,51	0,77
2.	Nastupi na sajmovima	200.000	110.000	139.593	126,90	9,92
3.	Finan. podrška za akcije u organ. drugih		20.000	25.992	129,96	2,31
4.	Troš. rada promotora i ispostava u inos.		13.700	7.080	51,68	0,63
5.	Vodičke usluge	20.000	7.000	5.671	81,01	0,50
5.	Materijal za publikacije i izdavačku djelat.	400.000	110.000	155.140	141,04	12,23
6.	Reklama	50.000	30.000	38.500	128,33	2,50
8.	Propaganda	50.000	75.000	33.392	44,52	0,28
9	Reprezentacija	50.000	70.000	66.469	94,96	5,11
10.	Troškovi energije i goriva i maziva	40.000	15.000	9.324	62,16	0,83
11.	Kanc. i ostali mat. i otpis sitnog inventara	45.000	33.000	40.411	122,46	3,06
12.	Dnevnice i putni troškovi	200.000	90.000	90.666	100,74	6,78
13.	Bankarske usluge	4.000	2.000	1.899	94,95	0,16
14.	Komunalne usluge	8.000	1.500	2.269	151,27	0,20
15.	PTT troškovi	50.000	50.000	50.142	100,28	4,05
16.	Troškovi zakupnine	190.000	142.500	131.961	92,60	9,26
17.	Bruto plaće i naknade zaposlenim	350.000	296.000	299.829	101,29	21,30
18.	Naknade zaposlenim	109.000	69.013	70.284	101,84	6,23
19.	Naknade čl. tijela Turističke zajednice	130.000	101.200	52.560	51,94	3,98
20.	Pokloni i nagrade uposlenim i drugim		25.000	2.250	9,00	0,20
21.	Naknade za rad u komisijama	40.000	14.000	8.840	63,14	0,78
22.	Autorski honorari	50.000	20.000	9.623	48,11	0,85
23.	Ugovori o djelu	100.000	65.000	41.639	64,06	3,69
24.	Tekuće održavanje, adaptacija i ured BiH	160.000	25.000	24.838	99,35	2,20
26.	Ostale neproizvodne usluge	50.000	30.441	21.796	71,60	1,92
27.	Amortizacija i neplanirani troškovi	300.000		43.373	-	
27.	Ukupno troškovi (od 1-27)	2.946.000	1.435.354	1.382.243	76,72	97,76
28.	Nabavka opreme	250.000	23.456	25.335	108,01	2,24
	Ukupno rashodi i izdaci (27+28)	3.196.000	1.458.810	1.407.558	77,23	100,00

Prije analize prikazanih izdataka moramo napomenuti da su kroz Izvještaj o radu Turističke zajednice FBiH za 2003. godinu, koji je Turističko vijeće prezentiralo Skupštini i Nadzornom odboru, djelatnost Turističke zajednice grupisana u 14 odvojenih poslovnih aktivnosti, koje bi po mišljenju revizorskog tima trebalo grupisati u srodne aktivnosti, ne samo u opisnom izvještaju o radu, već i kroz finansijske pokazatelje i da isti prate donošenje i izvršenje finansijskog plana i da se tako razrađeni analitički evidentiraju u knjigovodstvu.

Grupisane aktivnosti su sljedeće: izdavačka djelatnost; sajmovi u zemlji; sajmovi i berze u inostranstvu; prezentacija turističke ponude FBiH; prezentacija turističke ponude putem medija; kulturno zabavne i sportske manifestacije u FBiH; stručni skupovi – seminari; turizam u razvojnoj strategiji BiH; prikupljanje podataka o najznačajnijim turističkim atrakcijama, smještajnim kapacitetima, dolascima i ostvarenim noćenjima u FBiH; aktivnosti na izmjeni Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim zajednicama; rad tijela turističke zajednice; praćenje turističkih kretanja u toku ljetne sezone; pripreme za zimsku sezonu i revizija smještajnih kapaciteta u BiH. Izdaci po ovim aktivnostima nisu planirani pojedinačno, kako u ukupnim sredstvima, tako i utvrđenim kriterijima po značajnosti istih i planiranim pojedinačnim učešćima u ukupnim izdacima.

Način izvještavanja nije usklađen sa knjigovodstvenim podacima u dijelu koji se odnosi pojedine pozicije vezane za izdatke za bruto plaće i naknade, propagandu, reklamu i reprezentaciju, jer u izvještaju u izvršenju finansijskog plana prikazani su samo izdaci i troškovi koji su plaćeni do 31.12.2003. godine, a ne i stvorene troškovi koji su iskazani u obavezama za isti period.

U ukupnim troškovima najveće učešće izdataka je za bruto plaće i naknade uposlenim, koji su iskazani u iznosu od 370.113,00 KM ili 26,29%. Treba napomenuti da u Izvještaju i izvršenju finansijskog plana u strukturi rashoda i izdataka na poziciji bruto plaća i naknada zaposlenim nisu prikazane ukalkulisane plaće za oktobar, novembar i decembar 2003. godine u iznosu od 79.747,00 KM, što ne daje realnu sliku o ukupno stvorenim rashodima za 2003. godinu, jer za navedeni iznos je umanjena kategorija rashoda. Ako se grupi ovih izdataka dodaju izdaci za reprezentaciju, energiju, komunalne usluge, PTT troškove, kancelarijski materijal, zakupnina, naknade članovima tijela Turističke zajednice i tekuće održavanje, onda možemo zaključiti da troškovi stručne službe glavnog ureda iznose 748.087,00 KM i prelaze preko 50% od ukupno ostvarenih troškova Turističke zajednice, što nije u skladu sa Zaključkom Vlade kojim je regulisano da navedeni troškovi ne smiju biti veći od 40% i što dovodi u pitanje racionalnosti raspolaganja namjenski prikupljenih sredstava i trošenja istih u skladu sa usvojenim programskim aktivnostima.

Izdaci za nastup na sajmovima, u odnosu na planirane prekoračeni su za 26,90% i učešće istih u ukupnim izdacima iznosi 9,92%. U Izvještaju o radu Turističke zajednice nisu prezentirani pozitivni efekti učešća na sajmovima koji bi u suštini trebali da posluže ispunjenju cilja promocije turizma.

Na kategoriji troškova za propagandni materijal koji su u Izvještaju o poslovanju iskazani svega 3.190,00 KM, u knjigovodstvenoj evidenciji, zajedno sa troškovima za izdavačku djelatnost, isti su iskazani u iznosu od 176.431,60 KM, a sastoje se od izdataka, koji se odnose na nastavak aktivnosti za izradu kataloga «Your next adventure», štampanje lista «Turist», zatim štampanje brošura u vidu prospekata, kao što su mostovi i česme, Bijambare i Rakitnica, stari zanati, i sl., i na kraju izrada i štampanje raznog reklamnog materijala (kese, plakate, majice).

Bitno je napomenutu da ni u toku 2003. godine nije uspostavljena adekvatna materijalna evidencija reklamnog materijala. Primjera radi u septembru mjesecu je nabavljeno 1.200 komada majica, za koje je plaćen iznos od 11.520,00 KM i koje su zaprimljene od strane uposlenog radnika turističke zajednice, a za iste nije sačinjena adekvatna materijalna evidencija i prema obrazloženju nadležne osobe, ove majice su podijeljene kao reklamni materijal na sajmovima, a u knjigovodstvu se evidentirane na trošak po prijemu fakture od strane dobavljača. Također za navedenu raspodjelu nije sačinjen izvještaj o mjestu i načinu raspodjele, što bi moglo potvrditi da je navedeno posao i urađen, a što u krajnjem slučaju pokazuje da je sistem internih kontrola nezadovoljavajući.

Materijal za publikacije i izdavačku djelatnost koji se odnosi na izradu i štampanje kataloga «Your next adventure» isplaćen je u iznosu 50.440,00 KM. Usluga izrade i štampanja povjerene su «Privrednoj štampi» d.d. Sarajevo, bez ugovorenog poslovnog odnosa i odabir navedenog dobavljača nije izvršen na transparentan način. Navedeni izdaci prema obrazloženju nadležnih, **odnose se na «gotov proizvod» Privredne štampe d.d. Sarajevo, koja je istu izdala i odštamala, te u vezi s istim imaisključivo pravo autorstva.**

U grupi izdataka naknada članovima tijela Turističke zajednice su i izdaci koji se odnose na naknade glavnom i odgovornom uredniku, zamjeniku glavnog i odgovornog urednika i članovima Vijeća časopisa «Turist» u iznosu od 7.125,00 KM. Navedene naknade su utvrđene Odlukama Turističkog vijeća i na iste je na isplaćeni neto iznos plaćano 50% poreza na dodatna primanja. S obzirom da Odlukom kojom je Turistička zajednica Federacije preuzela časopis, nije definisano da će ista snositi i naprijed navedene troškove, postavlja se pitanje opravdanosti donošenja ove odluke i isplate naknada za glavnog urednika, zamjenika glavnog urednika i predsjednika i članova vijeća časopisa «Turist», imajući u vidu pozitivne efekte koje je časopis ima na promociji turizma. Visina poreza koji je plaćen na dodatna primanja odnosi se na dodatna primanja iz radnog odnosa, međutim ove naknade na koje je plaćen porez ne spadaju u kategoriju dodatnih primanja iz radnog odnosa.

Ugovori o djelu i autorski honorari odnose se na isplate po zaključenim ugovorima za obavljanje stručnih i pomoćnih poslova oko pripreme i izdavanja časopisa «Turist» i poslova organizacije rada redakcije časopisa (10.296,00 KM); vođenje knjigovodstvenih poslova (12.155,00 KM); izrada fotografija po zahtjevu (6.477,90 KM); prikupljanje informacija o doniranim sredstvima na sajmovima; usluge prevođenja, održavanje instalacija i sl. Na kategoriji izdataka po osnovu ugovora o djelu je i isplata po zaključenom ugovoru za obavljanje poslova oko osiguranja potrebnih sredstava za nastup Turističke zajednice Federacije BiH na internacionalnim sajmovima u okviru realizacije projekta «Postaviti BiH na

turističku mapu svijeta» (8.008,00 KM). Ugovor je zaključen sa stranim državljaninom i u realizaciji poslova predviđenih istim izvršiocu su se posebno priznavali troškovi dnevnica, putovanja i svih drugih troškova koji se priznaju kao troškovi službenog puta.

Na troškovima zakupnine evidentirani su i izdaci za plaćanje zakupna redakcijskog prostora časopisa «Turist» i plaćanje zakupa stana za potrebe redakcijskih poslova Turističke zajednice, kao i zakup poslovnog prostora u inostranstvu (Minhen). Ugovor za zakup poslovnog prostora u inostranstvu je zaključen na neodređeno vrijeme na osnovu odluke Turističkog vijeća. Odlukom nije precizirana svrha i opravdanost zaključivanja istog. Ugovor za zakup stana za potrebe redakcijskih poslova zaključen je sa fizičkim licem, a da isti nije ovjeren u nadležnoj instituciji i isplata zakupnine je izvršena putem blagajne.

Izdaci za kancelarijski materijal i otpis sitnog inventara iskazani su u iznosu od 40.411,00 KM, gdje se na otpis sitnog inventara odnosi iznos od 15.389,28 KM za koji je primjenjivan 100% otpis prilikom stavljanja u upotrebu, bez postojanja adekvatne odluke, ili utvrđenih računovodstvenih politika o načinu otpisa. Za ovaj otpis je značajno da su na poziciji sitnog inventara knjižena i sredstva čiji je vijek trajanja duži od godine dana i finansijska vrijednost veća od zakonski propisane, što znači da također nije donesena odluka ili usvojene računovodstvene politike o razvrstavanju stvari na sitan inventar i stalna sredstva. Bez odgovarajuće odluke u toku 2003. godine na poziciju sitnog inventara knjiženo je i šest mobitela u ukupnoj vrijednosti 5.156,67 KM, da bi se isti na prijedlog komisije za popis (bez odluke nadležnog organa) sa 31.12.2003. godine rashodovali.

Izdaci za gorivo iskazani su u iznosu od 9.049,00 KM i za isti se ne vodi evidencija o visini utroška goriva po pređenom kilometru na osnovu tehničkih karakteristika automobila. Također računi za utrošeno gorivo ne prate evidenciju utroška pojedinačno za automobile koji su u vlasništvu Turističke zajednice.

Potrebno je da Turistička zajednica Federacije BiH racionalno raspolaže sa prikupljenim namjenskim sredstvima, koja su joj stavljena na raspolaganje i da rashode (a posebno one koji se odnose na troškove stručne službe – glavnog ureda) svede u okvire usvojenih programskih aktivnosti u oblasti turističke djelatnosti.

Da se u skladu sa važećim propisima, adekvatnim aktom izvrši razvrstavanje inventara i stalnih sredstva i utvrdi načinu otpisa sitnog inventara stavljanjem u upotrebu.

Potrebno je da se izbor dobavljača za robe, obavljanje usluga i ustupanje radova u svim slučajevima vrši na transparentan način, vodeći računa o raspoloživim sredstvima u cilju postizanja efikasnosti i ekonomičnosti upravljanja povjerenim sredstvima.

Preispitati odluku o preuzimanju časopisa «Turist», odluke o visini naknade glavnom uredniku, zamjeniku glavnog urednika, predsjedniku i članovima vijeća časopisa i izvršiti analizu pozitivnih efekata istog na promociju turizma u Federaciji.

Da se preispita opravdanost zaključivanja ugovora za zakupe i da se po istim poduzmu odgovarajuće mjere.

4.5.2. Stanje imovine, novčanih sredstva i obaveza

Prema bilansnim pozicijama Bilanca stanja na dan 31.12.2003. godine sadašnja vrijednost iskazanih stalnih sredstva iznosi 223.142,46 KM (nabavna vrijednost 276.388,56 KM, ispravka vrijednosti 53.246,10 KM). U toku 2003. godine izvršena je nabavka stalnih sredstva (računska oprema, kancelarijski namještaj i dogradnja telefonske centrale) u iznosu od 25.335,00 KM.

4.6. Revizija poslovanja za 2004. godinu

4.6.1. Izvršenje Finansijskog plana za 2004. godinu

Uvodom u knjigovodstvenu evidenciju i Izvještaj o izvršenju finansijskog plana za 2004. godinu konstatovano je da se Ukupan prihod iskazan u finansijskim izvještajima (Bilans uspjeha) za period 01.01.-31.12.2004. godine, u iznosu od 1.223.844,00 KM razlikuje od iznosa iskazanog u Izvještaj o izvršenju finansijskog plana koji je dostavljen Federalnom ministarstvu trgovine u iznosu od 1.359.643,00 KM, što je u prema prezentiranom Izvještaju u odnosu na planirani iznos manje za 2,26 %. U toku 2004. godine na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine Vlada FBiH je donijela Uredbu o dopuni uredbe o članarinama u turističkim zajednicama i Uredbu o dopuni uredbe o boravišnoj taksi, kojima je regulisano da su turističke zajednice dužne da 20% ostvarenih sredstva od članarine i boravišne takse rasporede za očuvanje, konzerviranje i obnavljanje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa. Naplaćeni sredstva po ovom osnovu iznose 135.799,00 KM i za ista je u knjigovodstvenoj evidenciji umanjen prihod na teret stvorenih obaveza, dok je Izvještaju o izvršenju finansijskog plana iskazan na poziciji ostvarenih prihoda.

U Izvještaju o ostvarenim prihodima i rashodima Turističke zajednice FBiH za 2004. godinu, koji je Turističko vijeće usvojilo 26.02.2005. godine, realizovani rashodi i izdaci su iskazani u iznosu od 1.085.365 KM a, što je u odnosu na planirani (izmjene i dopune plana) iznos od 1.059.768 KM više za 2,41 %. U odnosu na prethodnu godinu prihodi su povećani za 82% i do povećanja istih je došlo zbog izmjene Uredbe o članarinama u turističkim zajednicama, gdje je osnovica za naplatu vraćena na ukupan prihod, umjesto prethodne koja se obračunavala na dobit pravnog lica. **Bitno je napomenuti da se navedeni pokazatelji, kao i prethodne godine razlikuju od pokazatelja iskazanih u knjigovodstvenoj evidenciji i finansijskom iskazu Bilans uspjeha gdje iskazani ukupni rashodi iznose 1.293.526 KM i gdje je iskazan ostvareni višak rashoda nad prihodima u iznosu od 69.682,00 KM.**

4.6.2. Prihodi i primici

Struktura iskazanih prihoda, primitaka, u odnosu na planirane i prenesenih neizmirenih obaveza iz prethodne godine je sljedeća:

Red. br.	Opis	Planirano	Izmjene i dopune plana	Ostvareno	Index (5/4)x100
1	2	3	4	5	6
1.	I Prihodi po osnovu članarine	2.090.000	1.262.980	1.237.806	98,81
2.	Prihodi po osnovu boravišne takse	500.000	115.000	112.880	98,16
3.	Donacije i ostali prihodi	6.000	13.136	8.957	68,19
4.	Svega I	2.596.000	1.391.116	1.359.643	97,74
5.	II Prenesena sreds. iz prethodne god.	600.000	454.027	468.541	103,20
6.	Ukupno I i II	3.196.000	1.458.810	1.140.713	78,19

Kao što prikazano u prethodnoj tabeli U 2004. godini prešlo se na novi sistem izvještavanja, a prema Izvještaju o ostvarenim prihodima i rashodima Turističke zajednice FBiH za 2004. godinu Rashodi i izdaci izvještajnog perioda svrstani

4.6.3. Rashodi

U 2004. godini prešlo se na novi sistem izvještavanja, a prema Izvještaju o ostvarenim prihodima i rashodima Turističke zajednice FBiH za 2004. godinu Rashodi i izdaci izvještajnog perioda svrstani su u tri kategorije i to: ulaganja za unaprijeđenje turizma, troškovi rada tijela turističke zajednice i troškovi turističkog ureda. S obzirom da se prilikom usvajanja plana rada i finansijskog plana nije vodilo računa o grupisanju troškova u ove tri kategorije i da knjigovodstveno evidentiranje nije prilagođeno ovakvom načinu izvještavanja otežan je i način praćenja izvršenja finansijskog plana, kao i razvrstavanje troškova po pojedinim kategorijama.

Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH

Struktura iskazanih troškova u odnosu na planirane, sa indeksom ostvarenja i procentom učešća u ukupnim troškovima, rashodima i izdacima prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis (vrsta rashoda)	Planirano	Izmjene i dopune pl.	Ostvareno	Index (4/3)x100	% Učešća
1	2	3	4	5	6	7
1.	Troškovi izrade i realizacija programa i projekata	500.000	26.000	20.366	108,34	1,55
2.	Izdavačka djelatnost	340.000	98.791		90,79	
3.	Nastupi na sajmovima	480.000	160.000	72.786	96,59	5,55
4.	Troškovi rada promotora i ispostava u inostran.	650.000	25.000	19.069	100,30	1,45
5.	Troškovi WEB stranice		4.670	4.670	100,00	0,36
6.	Reklama i propaganda	150.000	64.180	87.613	136,51	6,68
7.	Ulaganja u ekološke aktivnosti		5.236	7.736	147,75	0,59
8.	Reprezentacija	70.000				
9.	Učešće na promociji turizma drugih subjekata	50.000	49.255	4.157	8,43	0,32
10.	Adaptacija poslovnog prostora	100.000				
11.	Pokloni, priznanja (suveneri, knjige, slike i sl.)	40.000				
12.	Autorski honorari	120.000		24.817		1,89
13.	Ugovori o djelu i troš. vođenja knjigovodstva	80.000		45.123		3,44
14.	Ostale aktivnosti	60.000				
15.	Turističko udruženje BiH	100.000	25.000	25.000	100,00	1,90
16.	Neplanirani i nedovoljno planirani rashodi	52.700	57.269	2.683	4,68	0,20
17.	Ulaganja za unaprjeđenje turizma (1 do 16)	2.792.700	490.401	314.020	64,03	23,93
18.	Naknade članovima tijela Turističke zajednice	174.300	32.030	165.054	515,31	12,58
19.	Putni troškovi i dnevnice	10.000	10.000			
20.	Ostali troškovi (porezi na naknade)	70.000	9.609			
21.	Troš. tijela Turističke zajednice (19 do 20)	254.300	51.639	165.054	319,63	12,58
22.	Troškovi zakupa poslovnog prostora	150.000	70.000	104.694	149,56	7,99
23.	Troškovi održavanja prostora	50.000	3.000	4.178	139,27	0,32
24.	PTT troškovi, troškovi telefona i poštanski fah	10.000	10.000	45.381	453,81	3,46
25.	Troškovi registracije automobila		1.231	545	44,27	0,04
26.	Troškovi održavanja opreme i automobila		20.000	19.343	96,71	1,47
27.	Troš. osigur. (objekata, opreme i zaposlenih)		4.776	4.776	100,00	0,36
28.	Troškovi energije i komunalnih usluga	34.000	12.200	21.272	174,36	1,62
29.	Reprezentacija			61.577		4,69
30.	Usluge revizije finans. izvještaja za 2003. god.		10.725	4.000	37,30	0,30
31.	Kancelarijski materijal i otpis sitnog inventara	40.000	10.000	18.836	188,36	1,43
32.	Provizija i bankarske usluge	4.000	2.700	2.499	92,56	0,19
33.	Putni troš. i dnevnice zaposlenih i član. tijela	10.000	5.000	83.481	1669,62	6,36
34.	Plate i naknade plata zaposlenim	385.000	338.876	391.239	115,45	29,81
35.	Naknade vanjskih saradnika sa porezom	20.000	20.000			
36.	Ostali troškovi	50.000	1.000	8.602	860,20	0,66
37.	Amortizacija			44.044		3,36
38.	Troškovi glavnog ureda (od 23 do 37)	753.000	509.508	814.467	159,85	62,06
39.	Ukupno troškovi poslovanja (17+21+38)			1.293.541	123,01	98,57
40.	Nabavka opreme	200.000	8.220	18.837	229,16	1,43
41.	Ukupno rashodi i izdaci (18+22+38+40)	4.000.000	1.059.768	1.312.378	123,92	100,00

Ugovori o djelu i autorski honorari su uglavnom i u toku 2004. godine zaključivani za obavljanje istih ili sličnih poslova. Kao i ranije u ime Turističke zajednice zaključivali su ih predsjednik Turističke zajednice ili direktor i isplate naknada su vršene putem blagajne. **Po izvršenju ugovorenog posla nisu podnošeni pojedinačni izvještaji, iz kojih bi se mogla potvrditi opravdanost ugovaranja istih, njihova značajnost za turističku djelatnost i pozitivni efekti na promociju turizma uopće.**

U toku 2004. godine je na snazi i ugovor o djelu za čišćenje prostorija redakcije časopisa «Turist», koji je zaključen 01.01.2003. godine na neodređeno vrijeme. Bez obzira što su u toku godine izašla svega dva primjerka časopisa ugovorne strane su se sporazumjele da izvršilac posla svakim radnim danom očisti prostorije Redakcije časopisa (minimum dva sata rada) uz neto mjesečnu naknadu od 200,00 KM. Prilikom isplata (putem blagajne) nije prezentirana relevantna dokumentacija koja bi potvrdila da su navedeni poslovi i izvršeni.

Troškovi reprezentacije i dnevnica za službeni put u Izvještaju o izvršenju finansijskog plana prikazani su na kategoriji izdataka ulaganja za unaprjeđenje turizma, ali s obzirom da nije usvojena metodologija izvještavanja, revizorski tim nije mogao potvrditi da li ovi rashodi zaista i pripadaju ovoj kategoriji izdataka. Istina je da je u 2004. godini učinjen značajan napredak u načinu izvještavanja, ali prilikom donošenja plana isti se radio na način kako je donošen i u prethodnim godinama, a izmjenama koje su donesene u novembru 2004. godine vršila se preraspodjela sa jedne kategorije rashodu na drugu, a da zato nisu dana adekvatna obrazloženja. S obzirom da su isplate po navedenim ugovorima vršene gotovinski putem blagajne ugovori su se trebali ovjeriti u nadležnoj ispostavi porezne uprave.

Autorski honorari se odnose na isplate po zaključenim ugovorima za tekstove objavljene u časopisu «Turist» i za izradu fotografija sa područja cijele Bosne i Hercegovine za trajno vlasništvo redakcije časopisa.

Napominjemo da je naknada Komisija za propise isplaćivana konstantno sve revidirane godine i ako se uzme u obzir da nije prezentiran nijedan izvještaj o radu ove komisije, kako bi se utvrdili stvarni zadaci iste, onda se ne može potvrditi opravdanost formiranja iste i isplate naknada za njene članove.

Izdaci za putne troškove i dnevnice u ukupnim izdacima učestvuju 6,36% i treba napomenuti da pravdanje isplaćenih akontacija nije bilo u skladu sa važećim zakonskim propisima, a što je također značajno od nadležnih nisu poduzimane adekvatne mjere za pravdanje istih. Također uz jedan dio putnih naloga nisu podnošeni izvještaji o svrsi obavljenog službenog puta. Rješenja o odobrenju isplata po konačnom obračunu o obavljenom službenom putu donosio je direktor, a odluke o upućivanju na službeni put Predsjednik, jer se radi o licima koja nisu uposlenici Turističke zajednice, što nije u skladu sa Pravilnikom o radu.

Potrebno je da se preispita opravdanost zaključenih ugovora o djelu i utvrdi njihov efekt na promociju turizma.

Pravdanje isplaćenih akontacija za službeni put i putnih naloga vršiti u skladu sa zakonskim propisima i aktima Turističke zajednice, a za one za koje su isplate i odobrenja izvršeni suprotno važećim propisima preispitati opravdanost istih.

4.6.4. Stanje imovine, novčanih sredstva i obaveza

Prema bilansnim pozicijama Bilanca stanja na dan 31.12.2003. godine sadašnja vrijednost iskazanih stalnih sredstva iznosi 223.142,46 KM (nabavna vrijednost 276.388,56 KM, ispravka vrijednosti 53.246,10 KM). U toku 2003. godine izvršena je nabavka stalnih sredstva (računska oprema, kancelarijski namještaj i dogradnja telefonske centrale) u iznosu od 25.335,00 KM.

Na dan 31.12.2004. godine iskazane obaveze u računovodstvenom iskazu Bilanca stanja iznose 165.025,52 KM i iste se odnose na obaveze za kulturno historijsko naslijeđe (135.799,00 KM), obaveze prema dobavljačima (51.609,52 KM), obaveze za plaće radnika za novembar i decembar 2004. godine (50.809,52 KM) i obaveze za naknade članovima tijela Turističke zajednice (67.751,30 KM). Ako se uzme u obzir da na dan 31.12.2004. godine iskazano stanje na transakcijskim računima iznosi svega 32.463,00 KM, onda se može konstatovati da su sredstva za kulturno historijsko naslijeđe nenamjenski utrošena, jer

osim što je za ista stvorena obaveza morala se iznaći i mogućnost da se ova sredstva rezervišu na poseban račun.

Obaveze za neisplaćene naknade članovima Turističkog vijeća iznose gotovo isto koliko je iskazan višak rashoda nad prihodima, a s obzirom na izvršenje plana iste su se trebale korigovati kroz izmjene i dopune finansijskog plana koji je donesen u novembru 2004. godine, zbog smanjene naplate prihoda.

Potrebno je da se za namjenska sredstva otvori poseban račun i da se izdvajanja na isti vrše u skladu sa važećim propisima.

4. 7. ZAKLJUČAK

Na osnovu provedene revizije finansijskih izvještaja za period od 24.07.2001. godine do 31.12.2004. godine i utvrđenih propusta koji se odnose na razgraničenje nadležnosti i odgovornosti upravljačke i rukovodne funkcije, zakonitost, transparentnost i racionalnost raspolaganja i trošenja prikupljenih namjenskih sredstava, konstatovano je da su na iste značajno uticali česte izmjene i dopune važećih zakonskih propisa o naplati članarine i boravišne takse, zatim nedefinisanje, odnosno neusklađivanje od strane nadležnih načina planiranja, knjigovodstvenog evidentiranja i izvještavanja o poslovnim aktivnostima koje se odnose na promociju turizma. Naime do 2003. godine, kada je došlo do izmjena zakonskih propisa u dijelu nadzora od strane Federalnog ministarstva trgovine, vidljivo je malo poboljšanje i dijelu nadzora koji se odnosi na segment planiranja i izvještavanja o izvršenim planovima i programima koje je od strane Turističke zajednice upućeno prema ministarstvu, ali ne možemo se uvjeriti da su od strane ministarstva poduzimane određene mjere u cilju rješavanja nagomilanih probleme u ovoj oblasti privredne grane.

Kada je u pitanju nabavka robe i ugovaranje usluga i radova isti se obavljao na osnovu usmenih dogovora organa uprave i rukovodnog organa sa dobavljačima. Čak nisu prikupljane ni prateće ponude niti su prezentirane tržišne cijene istih ili sličnih proizvoda i usluga koje bi mogle potvrditi opravdanost navedenih izbora i uvjeriti se da se na neki način racionalno raspolaže povjerenim javnim sredstvima.

Evidentno je da od strane nadležnih u Turističkoj zajednici u svim slučajevima nisu poduzimane adekvatne mjere kako bi se navedene nepravilnosti otklonile. Prema prezentiranoj dokumentaciji u izvještajima koji su išli Federalnom ministarstvu trgovine nisu se iznosili stvarno utvrđeni problemi, kao što je problem naplate članarine i boravišne takse, niti su pokretane inicijative za rješavanje istih. Također ni ministarstvo trgovine putem inspekcije koja je u njegovoj nadležnosti nije u potpunosti uradilo svoj dio zadatka u dijelu izmjene i dopune zakonskih propisa i nadzora nad radom Turističke zajednice.

U cilju efikasnijeg rada Turističke zajednice potrebno je da se otklone konstatovani propusti, odnosno da se postupi po datim preporukama. U okviru svojih nadležnost potrebno je da Federalno ministarstvo trgovine, kao nadležno resorno ministarstvo pristupi na izradi prijedloga za izmjene i dopune zakona u cilju regulisanja naplate članarine i boravišne takse i da osigura adekvatan nadzor u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Na kraju, i pored učinjenih propusta od strane nadležnih u Turističkoj zajednici, uočenih provedenom revizijom i konstatovanih nepravilnosti, utvrđeno je, da se od strane Menadžmenta Turističke zajednice čine izuzetni naponi za prevazilaženje nastalih problema, što potvrđuje da je krajem 2004. godine doneseno niz provedbenih akata, kojim će se unaprijediti i urediti poslovanje Turističke. Također veći dio nepravilnosti otklonjen je u toku revizije.

KOMENTAR

U ostavljenom roku, menadžment Turističke zajednice Federacije Bosne i Hercegovine dopisom broj 299/05 od 09.05.2005. godine, očitovao se na Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Turističke zajednice Federacije Bosne i Hercegovine za period od 24.07.2001. do 31.12.2004. godine. Date su primjedbe na dijelove izvještaja koje se odnose na transparentnost izbora dobavljača i razdvajanje funkcija tijela turističke zajednice i iste su u dijelu koji mogao prihvatiti inkorporirane u izvještaj. Uz navedeni dopis dostavljena je dodatna dokumentacija koja se odnosi na adaptaciju poslovnog prostora, ali koja u suštini ne mijenja nalaze date u Izvještaju o izvršenoj reviziji.

 Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH

Također očekujemo da će se aktivnosti na provođenju ostalih preporuka, datih u Izvještaju, a koje nisu otklonjene u toku revizije, nastaviti u narednom periodu.

Tim za reviziju

Viši revizor Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Mlađi revizor Kimeta Bihorac, dipl. oec.